

[Løvig Simonsen]

Det foreliggende forslag er, som ministeren ganske rigtigt bemærker, i det store og hele en genfremsættelse fra sidste folketings-samling. Jeg skal derfor vedrørende socialdemokratiets principielle holdning til forslaget henvise til mit indlæg fra forrige samling samt til vort bidrag til den beretning, forslagsstillerne har citeret af bemærkningerne til det forslag, der behandles i dag.

Det, det derfor må være af interesse at få belyst ved denne behandling, er, hvorledes udviklingen har været, og om der er nye muligheder for at opnå et fuldstændigt stop for produktion af kemiske våben og destruktion af de eksisterende lagre.

Selv om forhandlingerne i Genève forekommer ministeren mere konstruktive, som ministeren sagde for lidt siden, og selv om Sir Geoffrey Howe, State Secretary for udenrigs- og Commonwealthanliggender, i sin tale til underhuset i England den 8. november 1985 udtalte, at England vil presse særdeles meget på for at opnå et positivt resultat i Genève, og selv om det ikke kan udelukkes, at mødet mellem de to ledere i Genève kan medføre et gennembrud i forhandlingerne, sådan som vi har hørt det i dag, og selv om det nævnte tiltag kan udvikle sig til skridt i den rigtige retning, er det efter socialdemokratiets opfattelse ikke tilstrækkeligt.

Vi ved til gengæld, at der i USA er sat en produktion i gang af nye kemiske våben. Jeg siger ikke dette for at formidske Sovjets ansvar og ej heller for at benægte, at Sovjet efter forskellige udsagn har lagre af kemiske våben, men derimod for at gøre opmærksom på, at vi ikke bare kan vente på et gennembrud i Genève. Der er også andre muligheder for at påvirke udviklingen i den retning, vi alle ønsker – en påvirkning, et bredt flertal i folketinget må kunne støtte – og jeg tænker her naturligvis på aftalen mellem socialdemokratiet i Vesttyskland og det socialistiske enhedsparti i Østtyskland om etablering af en zone i Europa fri for kemiske våben, hvor repræsentanter for de tilsluttede lande udgør den kontrollerende instans. Denne opfattelse deles naturligvis af Socialistisk Internationale, der på sit sidste møde i Wien vedtog en resolution om en zone i Europa fri for kemiske våben. I resolutionen fastslår man, at initiativet til en aftale mellem SPD og SED vil have en positiv effekt på forhandlingerne mellem supermagterne, og at der dermed er

taget et vigtigt skridt mod et totalforbud mod fabrikation, oplagring og udstationering af kemiske våben. Jeg tror, at en sådan aftale kan medvirke til at vise nye veje, som derefter kan accepteres af stormagterne.

Jeg vil ikke undlade at gøre opmærksom på, at i henhold til de svar, ministeren har givet på nogle spørgsmål, der blev stillet i sidste samling, deler ministeren ikke socialdemokratiets synspunkt på dette område, hvilket også er kommet til udtryk i ministerens indlæg i dag, men jeg håber, at ministeren på baggrund af den aftale, der er indgået mellem SPD og SED, vil overveje, om denne mulighed alligevel ikke skulle være farbar og forsøges. Det er i hvert fald en mulighed, som det sikkerhedspolitiske udvalg må diskutere og forhåbentlig kommer til enighed om.

Debatten sidste år viste, at det i høj grad var en teknisk debat om fortolkninger, om, hvor mange og hvilken art af våben de to supermagter råder over, og hvilke strategier der gælder for hvem i NATO. Jeg tror, vi står os bedst ved ikke at blive for tekniske og ekspertagtige i vore tilkendegivelser, for der ved risikerer vi nemt at falde i forhandlingsdødens skyttegravskrig.

Der er brug for en opblødning fra regeringens side, såfremt der skal opnås en bred enighed om nye initiativer. I modsat fald vil socialdemokratiet støtte de dele af det foreliggende beslutningsforslag, som efter vor opfattelse fremmer fjernelsen af kemiske våben fra det nuværende trusselsbillede.

Arentoft (KF):

Det er jo ret så detaljeret et beslutningsforslag med 10 punkter, hvoraf de seks indledes med »at sikre«, to indledes med »at støtte kravet« og »at støtte oprettelsen«, og endvidere er der to punkter, der begynder med »at gøre enhver anstrengelse«. Intentionerne i det sidste punkt, litra j, »at gøre enhver anstrengelse – herunder gennem fremsættelse af forslag i NATO, FN m.v. – for at få gennemført et totalt internationalt forbud mod produktion, oplagring og brug af kemiske og bakteriologiske våben« er vi sådan set helt enige i, og det har vi også støttet, som det fremgår af bemærkningerne på side 6:

»I folketingets dagsorden af 3. maj 1984 pålægger folketinget regeringen at støtte et